

**CURS ACADÈMIC: 2011-2012**

**LLICENCIATURA: PERIODISME**

**CURS: TERCER**

**Codi: 20739**

**Assignatura: PERIODISME ESPECIALITZAT I (CULTURA)**

**Tipus d'assignatura: OPTATIVA**

**Nº de crèdits: 3**

**Professor: FRANCESC BURGUET ARDIACA**

**Semestre: segon**

**OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:**

Vivim una època de canvis, d'incerteses, de conflictes i, en general, d'una intensa i plural efervescència en tots els ordres de la producció, la distribució i la comunicació culturals.

D'una banda, la indústria cultural tradicional (els llibres, l'art, el cine o el teatre, per exemple) i el periodisme cultural convencional (premsa escrita, sobretot) resisteixen l'embat de les noves tecnologies i de les noves generacions per bé que instal·lades en una mena de crisi connatural.

De l'altra banda, d'uns anys ençà, i gràcies a les noves tecnologies i a les noves generacions urbanes, tant la producció, distribució, exhibició i consum culturals com la informació i la comunicació cultural en general, han assajat un munt de mutacions, sovint precàries, efímeres de vegades, però nombroses:

l'efervescència abans esmentada, una estesa d'estrelles de llum diversa, que s'encenen i s'apaguen, que encara no se saps si faran cap constel·lació.

Dit això, l'objectiu del curs és doble. En primer lloc examinar la constitució pública i privada de la indústria cultural tradicional, les formes, rutines i inèrcies del periodisme cultural escrit i audiovisual, que bàsicament reproduïx fórmules del segle passat, i les relacions de dependència entre l'un i l'altra.

En segon lloc, i objectiu preferent del curs, examinar de prop i de manera conjunta tota aquesta nova, fèrtil, eclèctica, producció i comunicació cultural d'arrel urbana i fruit directe de l'accés a les NTI.

Per tant, el curs ha de servir per buscar i descobrir els trets distintius (socials, culturals, tècnics) d'aquesta emergència cultural (producció, distribució consum), i per buscar, trobar i descriure les noves vies i plataformes del periodisme cultural, i una atenció especial a les publicacions culturals gratuïtes en paper i al periodisme que es fa a la xarxa.

## **TEMARI:**

### 1. Idea de Cultura

- a. Cultura, cultures.
- b. Cultura popular, cultura de masses, cultura urbana, alta cultura.
- c. Interculturalitat, multiculturalitat; identitat i cultura.
- d. De la pintura i la literatura al disseny, la moda i les tendències.
- e. Cultura i mercat: l'accés a la cultura, la cultura gratis.
- f. Cultura i ideologia: oci i compromís

### 2. Indústries Culturals

- a. La producció, distribució i consum culturals convencionals.
- b. La indústria cultural pública, semipública i privada.
- c. Polítiques culturals: institucions, pressupostos, criteris, subvencions...
- d. La irrupció de les NTI: nous productors, creadors, productes i formats ; nous mitjans, nova distribució, nova comunicació; noves tendències.
- e. La relació entre indústria cultural i periodisme: rutines, inèrcies, servituds...

### 3. El Periodisme Cultural

- a. La cultura als mitjans escrits convencionals: la secció de cultura diària; les prèvies i les crítiques dels espectacles; els suplementes culturals.
- b. Les revistes especialitzades: cine, literatura, música, arquitectura...
- c. La cultura als mitjans audiovisuals: informació, entrevistes i reportatges.
- d. La informació cultural i les NTI: publicacions culturals en paper gratuïtes; el periodisme cultural a la xarxa.
- e. Els gabinets de premsa i els gabinets de comunicació.

### 4. Els Gèneres del Periodisme Cultural

- a. Les conferències i rodes de premsa promogudes per la indústria: la rutina i la servitud de les prèvies; informació, publicitat i propaganda.
- b. La crònica, un gènere en desús.
- c. L'entrevista: premsa, ràdio, televisió, xarxa. La tertúlia.
- d. El reportatge a premsa, ràdio i televisió: divulgació, biografia, investigació.
- e. La crítica en premsa. La crítica d'espectacles. La crítica de llibres, d'art.
- f. Crítica, crítics, mitjans i criticats: amistats, enemistats, interessos i vanitats.

## **BIBLIOGRAFIA BÀSICA:**

- ALBORG, J. L. (1991) *Sobre crítica y críticos*. Gredos, Madrid.
- AZÚA, Félix de (2002): *Diccionario de las Artes*. Anagrama, Barcelona.
- BARICCO, A. (2008): *Los bárbaros. Ensayos sobre la mutación*. Anagrama, Barcelona.
- BARTHES, R. (2009): *La cámara lúcida*. Paidós, Barcelona.
- BARTHES (1969): *Crítica i veritat*. Llibres de Sinera, Barcelona. Versió castellana (1972): Siglo XXI, Buenos Aires.
- BAUMAN, Z. (2002): *La cultura como praxis*. Paidós, Barcelona
- BRECHT, B. (1972): *Cinc dificultats per a escriure la veritat*. Edicions 62, Barcelona.
- BRECHT, B. (1973): *El compromiso en literatura y arte*. Península, Barcelona.
- CASSANY, D. (2007): *Afilas el lapicero. Guía de redacción para profesionales*. Anagrama, Barcelona.
- CASSANY, Daniel (2006): *Tras las líneas. Sobre la lectura contemporánea*. Anagrama, Barcelona.
- GUBERN, R. (1996): *Del bisonte a la realidad virtual*. Anagrama, Barcelona.
- HAM, P. (1971): *Crítica de la crítica*. Barral editores, Barcelona
- LIPOVETSKY, G. i SERROY, J. (2009): *La pantalla global*. Anagrama, Barcelona.
- MARINA, J. A. (1992): *Elogio y refutación del ingenio*, Anagrama, Barcelona.
- MARINA, J. A. (1993): *Teoría de la inteligencia creadora*, Anagrama.
- MAYOS, G. I BREY, A. Eds. (2011). *La Sociedad de la ignorancia*. Península, Barcelona.
- MORENO, V. (1994): *De brumas y de veras; la crítica literaria en los periódicos*, Pamiela, Pamplona.
- PAGÈS, V. (2002): *Un tramvia anomenat text*. Empúries, Barcelona.
- RILKE, R. M. (2008): *Cartes a un jove poeta*. Angle editorial, Barcelona.
- RUBERT DE VENTÓS, X. (2007). *Teoría de la sensibilidad*. Península, Barcelona
- SCHIFFRIN, A. (2005): *El control de la palabra*. Anagrama, Barcelona.
- SCHIFFRIN, A. (2011): *El dinero y las palabras. La edición sin editores*. Anagrama, Barcelona.
- SENNETT, R. (2006): *La cultura del nuevo capitalismo*. Anagrama, Barcelona.
- SERROY, J. I LIPOVETSKY, G. (2010): *La cultura-mundo. Respuesta a una sociedad desorientada*. Anagrama, Barcelona.
- STEINER, G. (1991): *En el castillo de Barba Azul. Aproximación a un nuevo concepto de cultura*. Gedisa, Barcelona.
- STEINER, G. (2007): *Presencias reales*. Destino, Barcelona.
- VARGAS LLOSA, M. (2007): *La verdad de las mentiras*. Punto de Lectura, Santillana Ediciones, Madrid.
- VILA-SANJUÁN, S. (2003): *Pasando página: autores y editores de la España democrática*. Destino, Barcelona.
- WILDE, O. (2000). *El crítico como artista*. Espasa Calpe, Barcelona.

## **BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:**

- BÁEZ, F. (2011): *Nueva historia universal de la destrucción de libros*. Destino, Barcelona.
- BAYARD, P. (2009): *Cómo hablar de los libros que no he leído*. Anagrama, Barcelona.
- BÉGOUT, B. (2008): *Lugar común. El motel americano*. Anagrama, Barcelona.
- BLOM, Ph. (2010): *Años de vértigo. Cultura y cambio en Occidente, 1900-1914*. Anagrama, Barcelona.
- BLOOM, H. (2005): *Genios. Un mosaico de cien mentes creativas y ejemplares*. Anagrama, Barcelona.
- CENTELLES, A. (2009): *Diario de un fotógrafo*. Bram, 1939. Península,
- FEARN, N. (2008): *El filósofo en zapatillas*. Destino, Barcelona.
- FERNÁNDEZ MALLO, A. (2009): *Postpoesía*. Anagrama, Barcelona.
- FERNÁNDEZ PORTA, E. (2008): *Homo Sampler. Tiempo y consumo en la ERA Afterpop*. Anagrama, Barcelona.
- GARCÍA DOMÍNGUEZ, R. (2010): *Miguel Delibes de cerca*. Destino, Barcelona.
- GRÀCIA, Jordi (2010): *A la intemperie. Exilio y cultura en España*. Anagrama, Barcelona.
- GRÀCIA, Jordi (2006): *Estado y cultura. El despertar de una conciencia crítica bajo el franquismo 1940-1962*. Anagrama, Barcelona.
- GUARNER, J. L. (1994): *Autoretrato del cronista*, Anagrama, Barcelona.
- GUBERN, R. (2010): *Metamorfosis de la lectura*. Anagrama, Barcelona.
- MARINA, J. A. (2010): *Las culturas fracasadas*. Anagrama, Barcelona.
- MARTÍ MONTERDE, A. (2007): *Poética del Café. Un espacio de la modernidad literaria europea*. Anagrama, Barcelona.
- MONSIVÁIS, C. (2007): *Las alusiones perdidas*. Anagrama, Barcelona.
- ORDÓÑEZ, M. (1996): *Molta Comèdia. Cròniques de teatre 1987-1995*. Edicions La Campana, Barcelona.
- RICO, F. (2009): *Figuras con paisaje*. Destino, Barcelona.
- SAGARRA, J. M. (1995). *L'Aperitiu*. Edicions La Campana, Barcelona.
- SARTRE, J. P. (1969). Baudelaire. Anagrama, Barcelona.
- TRAPIELLO, A. (2010): *Las armas y las letras*. Destino, Barcelona.
- TUSQUETS, E. (2005): *Confesiones de una editora poco mentirosa*. R QUE R Editorial, Barcelona.
- VARGAS LLOSA, M. (2011): *Cartas a un joven novelista*. Alfaguara, Madrid.
- VILA-MATAS, E. (2009). *Dietario voluble*. Anagrama, Barcelona.
- VILA-MATAS, E. (2008). *Exploradores del abismo*. Anagrama, Barcelona.
- VILA-MATAS, E. (2000). *Bartleby y compañía*. Anagrama, Barcelona.
- VILA-SANJUÁN, S. (2007): *El síndrome de Frankfurt*. RBA, Barcelona.
- VILA-SANJUÁN, S. (2011): *Código best seller*. Temas de hoy, Barcelona.

## **MÈTODE DOCENT:**

La tradicional classe magistral quedarà reduïda a qüestions puntuals (d'ordre tècnic, conceptual o històric) que el professor consideri necessari d'explicar. El alumnes hauran de participar activament en el desenvolupament de la classe, on hauran d'exposar individualment o en grup, segons el treball, i davant la resta de la classe, les lectures, la documentació, la informació i les recerques programades i que de seguida es detallen.

a. Feina Quinzenal. Cada alumne estarà encarregat de fer el seguiment de l'actualitat cultural en un determinat camp, i en dos determinats mitjans; cada quinze dies presentarà a la classe, les dues notícies més rellevants segons el seu criteri, i exposarà una anàlisi comparada del tractament de les dues notícies als mitjans esmentats.

b. Feina Mensual. Al llarg del curs tothom haurà de llegir tres llibres (títols de la bibliografia, propostes que farà el professor o que facin els alumnes amb el vistiplau del professor). Una novel·la, unes memòries i un assaig. Sobre cada lectura, cada alumne haurà de fer una exposició oral a classe, el contingut i objectiu de la qual s'explicarà durant el curs.

c. Feina Mensual. Cada alumne presentarà a classe la iniciativa cultural emergent que hagi descobert, i que haurà de complir amb els requisits que s'exposaran al principi del curs: plataformes amb seu física i/o virtual de producció, distribució i programació cultural, d'ambició professional.

d. Feina Trimestral. Cada alumne haurà de fer una entrevista temàtica cultural i una de personatge o literària al llarg del curs: escrita o audiovisual.

e. Treball de Curs. Cada alumne farà, individualment o en equip, segons el cas i la proposta, sota la tutela del professor, un reportatge, escrit o audiovisual, d'acord amb una de les dues opcions: o un reportatge cultural que es presentarà en format de revista, o un reportatge d'anàlisi comparada de la política d'informació cultural d'un mitjà.

## **SISTEMA D'AVUACIÓ:**

Avaluació contínua: Per tal d'aprovar el curs, cada alumne haurà d'haver fet de manera regular el seguiment de la informació cultural (feina a), haurà d'haver aprovat com a mínim un exercici de cadascuna de les dues feines mensuals (b i c), igualment haurà d'aprovar com a mínim una de les dues entrevistes (d) i ha d'aprovar com a condició *sine qua non* el reportatge de curs (e).

Data

Signatura del Director del Departament

